A°. 1841. N°. 33.

LEYDSCHE COURANT.

WOENSDAG, 17 MAART.

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 16 Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 15den dezer, is ingekomen eene Koninglijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, betrekkelijk de onteigening ten algemeenen nutte. — Verzending aan de afdeelingen.

De Voorzitter verklaart zich in de treurige omstandigheden te bevinden, Hun Edel Mogenden kennis te geven van het overlijden van een zijner oudste vrienden, zijn achtenswaardigen stadgenoot en het geachte medelid, den Baron *Roëll van Hazerswoude*. Hij was een man van kunde en beleid, van stille zeden en godsdienstige grondbeginselen. Zijn weduwe en zijne weezen verliezen in hem een liefdevollen en zorgvuldigen echtgenoot en vader; de leden dezer Kamer een waardig en werkzaam ambtgenoot; het Vaderland een naauwgezet en bekwaam Vertegenwoordiger. Mevrouw de Douairière *Roëll* van dit voor haar zoo treffend verlies aan deze Kamer kennis gevende, zegt, overtuigd te zijn, dat U Edel Mog., die in den overledene een waardig ambtgenoot kendet en waardeerdet, voorzeker haren diepen smart zullen beseffen, en dat de vriendschap en welwillendheid, hem door U Edel Mog. bewezen, voor zijne kinderen niet geheel zal verloren zijn. — Deze kennisgeving zal op de gebruikelijke wijze door de Kamer beantwoord worden.

Is ontvangen eene missive van Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij mededeeling wordt gedaan, dat, ten gevolge van een bij Zijne Exc., namens Zijne Maj., ontvangen last, aan de Gouverneurs der provincien kennis is gegeven, dat zij zich voortaan te onthouden hebben van het gebruik maken van hun regt, om deel te nemen aan de verkiezingen in de vergaderingen van de Staten der Provincien, hetwelk hun bij de provinciale reglementen is opgedragen; dat Zijne Exc. vermeent, dat daardoor het onderwerp van het requaest van den heer *Lipman*, hetwelk door de Kamer aan Zijne Exc. is toegezonden, is komen te vervallen, en dat in alle gevalle Zijne Exc., door het Koninglijk besluit des jaars 1820, gebonden was, en alzoo aan het doel dier toezending, geen gevolg kon geven.

De President stelt voor, dit antwoord voor kennisgeving aan te nemen.

De heer *van Dam van Isselt* verklaart zich daartegen en vermeent, dat het ingekomen stuk wel eene kennisgeving bevat, maar geenszins een antwoord op de vraag, welke door de Kamer aan Zijne Exc. was gerigt. Hij gelooft, dat de Kamer zich zelve grootelijks ongelijk zou worden, ja te kort zou doen aan hare eigenwaarde, daar het laatste gedeelte van des Ministers antwoord voor onvoldoende te houden is. Hij blijft bij zijn vroeger voor-uitgezet gevoelen, dat de *verantwoordelijke* Minister *verpligt* is, aan de Kamer zoodanige inlichtingen te geven, als zij mogt verlangen, vooral nopens de vraag eener al dan niet getrouwe naleving der grondwet. Bestaande Koninglijke besluiten, die den Minister dit mogten verbieden, kunnen de Kamer *niet* binden. De Kamer heeft van den Minister inlichtingen gevraagd. Zij zou zich zelve te kort doen, indien zij met de missive des Ministers, welke geen antwoord behelst, genoegen nam. De gevolgen van deze volharding der Kamer zullen niet op haar, maar op den Minister nederkomen. Noord-Holland zal nog eenigen tijd van twee zijner Afgevaardigden worden beroofd. Maar dit zal de schuld des Ministers zijn, die naar de notulen onzer laatste vergadering behoort te worden verwezen.

De Graaf *van Rechteren* en de heeren *Luzac* en *Schimmelpenninck* hebben het gevoelen van den heer *van Dam van Isselt* ondersteund en verklaard, dat zij met het ontvangen stuk van den Minister geen genoegen konden nemen; dat het niet het antwoord was op de vraag, welke aan Zijne Exc. was gerigt; en dat de eer en de waardigheid der Kamer medebragten, om van het eens door haar genomen besluit niet af te wijken. Zij vermeenden tevens, dat zij, na de bekomene inlichtingen, over de wettigheid der in Noord-Holland gedane verkiezingen evenmin als vroeger konden oordeelen.

De heer *Schimmelpenninck* vond het ook beneden de waardigheid der Kamer, om thans af te breken, wat zij eenige dagen geleden had opgerigt.

De heeren *de Jonge* en *Kniphorst* hebben het voorstel van den President ondersteund.

De heer *de Jonge* meent, dat het onvoldoende antwoord, hetwelk Zijne Exc. de Minister gegeven heeft, toe te schrijven is aan de algemeene beraadslagingen, waarin het jongste besluit der Kamer vervat is. Spreker herinnert daarbij, dat de Kamer tot een besluit was overgegaan, hetwelk in geen der dusgenaamde constitutionele Rijken heeft plaats gevonden, namelijk om een requaest aan eenen Minister *om berigt* toe te zenden. Dat is zelfs nooit in Frankrijk, dat zoo dikwerf als voorbeeld wordt bijgebragt, gebeurd. Spreker dringt er op aan, dat de Kamer thans overga tot het onderzoek der geloofsbrieven van de nieuw benoemde leden, daar de Commissie tot onderzoek mogelijk in staat is, de noodige inlichtingen in te winnen, om de te dezen bestaande onzekerheid te doen ophouden.

De heer *Schimmelpenninck* heeft aan den heer *de Jonge* geantwoord, dat de Minister wel zal geweten hebben, welke soort van berigt er van Zijne Exc. gevraagd werd en dat het de Kamer om eene volledige toelichting der zaak te doen was. Voorts zegt de spreker, dat het hem niet gebleken was, dat de Commissie tot onderzoek inlichtingen zou kunnen verwerven, die de Kamer zelve niet kan bekomen.

De heer *van Dam van Isselt* beantwoordt den heer *de Jonge*, onder anderen met te zeggen, dat het de eerste maal is, dat er, na de herziening der grondwet, een requaest aan eenen Minister wordt gezonden; dat in Frankrijk of Engeland geen antwoord op soortgelijk requaest verlangd wordt, om de eenvoudige reden, dat de Kamers daar een regt van anquète hebben, en aldus geene inlichtingen behoeven te verzoeken. Door het gevoelen van den heer *de Jonge* te omhelzen, zou men, zegt de spreker, geheel en al den grondwettigen weg verlaten, en afwijken van de eens aangenomen beginselen, volgens welke de Minister verpligt is aan de Kamer het verlangde antwoord te geven. Zonder de noodige inlichtingen, zegt de spreker, kan de Kamer geenszins de twee leden uit Noord-Holland toelaten, en die inlichtingen kunnen alleen door den Minister verstrekt worden.

De heer *Kniphorst* begrijpt, dat de Minister door het Koninglijk besluit van 1820 gebonden was, en dat Zijne Exc. niet gehouden was, aan het bevel, hetwelk hem door de Kamer was toegezonden. Dit lid voegt er bij, dat, als de Kamer op deze wijze voortgaat, dezelve in een Regerings-ligchaam zou ontaarden; dat zij alzoo besluiten nam, die verbindende waren buiten de Kamer; enz. Hij gaat daarbij na de bestaande grondwettige instellingen en voorschriften, vindt de bevoegdheid der Kamer daarbij bepaald, en dan blijkt het hem, dat de Tweede Kamer slechts een tak van de wetgevende magt is en zij geene bevoegdheid heeft, om geheel alleen en op zich zelve eenig besluit te nemen, waardoor aan eenen burger van den Staat eenige verpligting wordt opgelegd. In de geheele grondwet, zegt hij, bestaat er niet de minste verpligting, geen enkel bewijs, dat de Minister gehouden is, aan het verlangen der Kamer, om inlichtingen te verstrekken, te voldoen. Ja, de spreker beweert, dat de Minister, wanneer hij aan den hem opgedragen last voldaan had, getoond zou hebben, zijne *qualiteit* en verpligting niet te kennen. Wat de quaestie zelve betreft, meende de spreker, dat de Gouverneurs der provincien, die bestanddeelen van het Gouvernement zijn, verpligt zijn, bij de verkiezingen mede te stemmen. Ziet hij het maatschappelijk verdrag in, dan zijn de verkiezingen, gehouden zonder medewerking der Gouverneurs, radicaal nietig. Het beginsel der Volks-Souvereiniteit is niet zoo zuiver in onze grondwet te vinden, als in de Staatsregelingen van andere Rijken. Naar luid van art. 79 der grondwet wordt toch het geheele Nederlandsche Volk door de Staten-Generaal vertegenwoordigd. Van die Staten-Generaal is de Tweede Kamer slechts eene afdeeling. Een deel der Staten-Generaal wordt door den Koning benoemd. De Gouverneurs maken een integrerend deel van de Staten uit. Zonder hen worden hunne vergaderingen niet gehouden. De Staten zijn zamengesteld uit Vertegenwoordigers der Edelen, van den stedelijken en van den landelijken stand. De Gouverneurs vertegenwoordigen de armen, de weduwen, de kinderen en de minderjarigen, den handel, de nijverheid en den landbouw. Spreker vreest, dat men door hier onberaden te werk te gaan, den eersten stap op eenen verderfelijken weg doet. Men miskent toch 's Konings magt en Vertegenwoordigers. Men vernedert de Gouverneurs tot de laagste dienaren van het provincialismus. Ten slotte dringt de spreker er op aan, dat de Kamer zich wel wachte van de nog onlangs zoo heilig bezworene grondwet af te wijken. De Kamer behoort zich binnen de palen der grondwet te houden en hare magt niet strijdig met dezelve, uit te breiden.

De heer *Bruce* meent, dat het besluit van de meerderheid der Kamer in de vorige zitting genomen, behoort gehandhaafd te worden; doch hij ontveinst zich evenmin al het moeijelijke, hetwelk er in gelegen is, en welke botsing daaruit ligtelijk tusschen de Regering en de Kamer kan ontstaan. Daar deze zaak dus van het uiterste belang is, zoo stelt hij voor, ten einde alle overijling voor te komen, de zaak in de afdeelingen te overwegen en na een paar dagen over dezelve te beraadslagen. Hij verlangt dit te meer, omdat het door de Kamer te nemen besluit ook voor het vervolg van het hoogste belang zal zijn.

De heeren *Star Busman*, *Geyers* en *Warin* hebben dat voorstel ondersteund. Indien het bestaande verschil van gevoelen tusschen Zijne Exc. en de Kamer volhield, dan was er geen einde van te voorzien.

De heer *Warin* meende, dat, na het eens genomen besluit, de waardigheid der Kamer vorderde, dat dit besluit wierd gehandhaafd, maar dat het de vraag was, op welke wijze dit voordeeligst kon geschieden. Om dit te bepalen, strekte het verlangde onderzoek in de afdeelingen. Hij hoopte te meer, dat de Kamer den gematigden weg zou inslaan, omdat de Regering tegenwoordig veel toegeeft, hetgeen men vroeger niet had kunnen verwerven, en omdat zij inderdaad getoond heeft, het gemeen overleg, zoo veel in haar was, te willen bevorderen.

De heeren *Luzac*, *Schimmelpenninck*, *van Rechteren*, *van Nes* en *van Dam van Isselt* hebben de verzending dezer zaak aan de afdeelingen bestreden en geoordeeld, dat er eigenlijk geen voorstel bestond en er derhalve niets aan de afdeelingen was toe te zenden.

De heer *Luzac*, beantwoordende den heer *de Jonge*, heeft gezegd, dat het in Frankrijk of Engeland niet noodig was, eenig stuk aan eenen Minister *om berigt* te verzenden; omdat de Ministers zich beijverden bij de discussiën der Kamers tegenwoordig te zijn en zij alsdan dadelijk alle verlangd wordende ophelderingen geven.

Hier waar dit het geval zeer zeldzaam is, spreekt het wel van zelve, dat de Kamer, wanneer zij eenige inlichtingen mogt verlangen, zich tot dat einde aan den Minister wendt, zijnde dit toch de eenige persoon, waarmede de Kamer betrekkingen onderhoudt. Ook hij rekende dat het door de Kamer te nemen besluit, van het hoogste gewigt zou zijn; dat hij hetzelve beschouwt als de eerste stap, om het ontstaan van revolutiën voor te komen en om terug te keeren tot het goede stelsel om aan de grondwet leven, kracht en geest te geven

Het wordt tijd, dat de grondwet naar haren geest en inhoud worde opgevolgd en uitgelegd, en dat men alle regtsgeleerde uitvlugten ter zijde stelle.

De heer *van Nes* betoogde, onder anderen, dat het besluit van 1820, vervallen was. „Indien de vergadering thans in des Ministers verklaring zou berusten," zeide de spreker, „dan zou de eer, het gezag en het aanzien der vergadering worden verguisd. Het is ook mijne gedachte, dat de minderheid zich in dit bijzonder geval aan de meerderheid moet aansluiten en alzoo de eer en het aanzien der vergadering moet helpen handhaven."

De Voorzitter wil thans in omvrage brengen om zijn voorstel aan de afdeelingen te verzenden, ten einde daar onderzocht te worden.

De heeren *de jonge*, *van Nes*, *van Rechteren* en *van Dam* hebben zich ook hiertegen verklaard en gemeend dat eenvoudig moest worden in omvrage gebragt, of de Kamer den brief van Zijne Exc. den Minister al dan niet voor kennisgeving aannam? Eindelijk werd in stemming gebragt de vraag, of de brief des Ministers voor kennisgeving zou worden aangenomen? De voorstel werd met eene meerderheid van 32 tegen 15 stemmen *verworpen*.

Voor het voor kennisgeving aannemen hebben gestemd de heeren: *van Rappard*, *Snouck Hurgronje*, *de Jonge*, *Coryer Hooft*, *Warin*, *van Hemert*, *Dyckmeester*, *Repelaer*, *Kniphorst*, *van den Velden*, *Akerlaken*, *van Meeuwen*, *Beelaerts*, *d'Escury* en *Backer*.

Nu ontstaat er eene discussie over de vraag of de Kamer eenigen naderen stap te dezen zou doen en waarin dezelve zou moeten bestaan?

De heeren *Schimmelpenninck*, *Luzac* en *van Golstein* zijn van oordeel, dat de Kamer niets behoorde te doen en ten hoogste aan Zijne Exc. een afschrift zenden moest van de notulen der vergadering, waaruit bleek, dat de Kamer bij het door haar genomen besluit bleef volhouden.

De heeren *van Rechteren* en *van Nes* vermeenen, dat Zijne Exc. de Minister niet genoeg begrepen heeft, de eigenlijke vraag, welke aan Zijne Exc. is gerigt geworden en gelooven, dat het derhalve was aan te raden, Zijne Exc. uit te noodigen om aan de Kamer te doen geworden een extract der notulen van het verhandelde in de vergadering van de Provinciale Staten van Noord-Holland, ter gelegenheid van de verkiezingen, waarvan hier de quaestie is.

De heer *de Jonge* meent, dat er in allen gevalle toch iets behoort beslist te worden, daar de Voorzitter geen gevolg geven kan aan de negatieve beslissing, die er gevallen is.

Hierop doet de Graaf *van Rechteren* schriftelijk het voorstel, om Zijne Exc. den Minister, een extract uit de notulen van de vergadering der Staten van Noord Holland te verzoeken, waaruit het zal blijken, of Zijne Exc. de Gouverneur medegestemd heeft en met wel getal stemmen de beide heeren gekozen zijn.

De President stelt voor, deze propositie aan de afdeelingen te doen?

De heeren *Luzac*, *Schimmelpenninck*, *van Nes* en *Panhuys* beschouwen dit doelloos en vermeenen, dat het geen eigenlijk voorstel is, want dat het in dat geval, 24 uren te voren ter tafel des Voorzitters had moeten zijn nedergelegd.

De Graaf *van Rechteren* verklaart zich almede tegen het onderzoek van zijn voorstel in de afdeelingen en zou het, in dat geval, veeleer intrekken.

De heer *Bruce* dringt er op aan, dat de vraag in hoofdelijke omvragen zal worden gebragt

Daartoe wordt overgegaan, waarvan het gevolg is, dat ook dit voorstel van den President, namelijk, om de propositie van den heer *van Rechteren* naar de afdeelingen te verzenden, verworpen wordt met eene meerderheid van 27 tegen 20 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: *van Rappard*, *Snouck Hurgronje*, *de Jonge*, *Corver-Hooft*, *Verwey-Mejan*, *Keerens*, *Bruce*, *van Hemert*, *Dyckmeester*, *Repelaer*, *Gevers*, *Kniphorst*, *Star Busman*, *Druyvesteyn*, *van Akerlaken*, *van Hoorn van Burgh*, *de Backer*, *van Meeuwen*, *d'Escury* en *Backer*.

Nu stelt de heer *van Rappard* voor, om in het voorstel van den heer *van Rechteren*, hetwelk nu uit den aard der zake weder ter sprake komt, te plaatsen: „dat deze aanvrage aan Zijne Exc. geschiedt, opdat de Kamer kunne voldoen aan den grondwettigen pligt, die, ingevolge art. 96 der grondwet, op haar rust, om de geloofsbrieven der nieuw benoemde leden te onderzoeken."

De heer *Bruce* doet opmerken, dat de Kamer door deze bijvoeging op hare grondwettige bevoegdheid, om inlichtingen van de Ministers te verzoeken, inbreuk zou maken. Hij keurt de strekking van het amendement derhalve ten hoogste af..

De heeren *van Dam van Isselt*, *Luyben* en andere leden hebben het gevoelen van den heer *Bruce* ten sterkste ondersteund.

De heeren *van Rechteren* en *Schimmelpenninck* hebben daarentegen beweerd, dat de Kamer, door aan te wijzen waartoe zij in dit geval inlichtingen verlangde, zich niet in het minste voor het vervolg en bij andere gelegenheden bond.

Hierom ontstaat weder eene discussie, of het voorstel van den heer *van Rechteren* of het amendement van den heer *van Rappard*, den voorrang hebben zou? De een wil het eerste; een ander het laatste, terwijl de Voorzitter in omvrage meent te moeten brengen het voorstel van den heer *van Rechteren*, met de bijvoeging, te gelijker tijd.

Daarop werd in omvrage gebragt, of het amendement van den heer *van Rappard* zou worden ingelascht; welke vraag *ontkennend* werd beantwoord met eene meerderheid van 24 tegen 23 stemmen (en alzoo met eene meerderheid van slechts eene stem.)

Eindelijk werd het voorstel zelf, zoo als het oorspronkelijk was gedaan in beraadslaging gebragt. De heer *Beelaerts* merkte op, dat er uit de notulen der Staten van Noord-Holland, betrekkelijk de verkiezingen, niet blijkt, hoe groot het getal medestemmende leden is, noch met hoeveel leden de gekozene benoemd is. Er wordt daarvan met geen woord in de notulen gewag gemaakt.

De heer *van Rechteren* zegt gedurende verscheidene jaren als Gouverneur van Overijssel de notulen van de werkzaamheden der Staten van dit gewest te hebben gezien. Hij gelooft dat daaruit stellig blijken zal, of de Gouverneur aan de stemming heeft deel genomen en hoe vele leden er tegenwoordig waren.

In omvrage gebragt, is dan ten slotte het voorstel *aangenomen* met de aanzienlijke meerderheid van 31 tegen 16 stemmen.

(Hetzelve strekt thans, om bij Zijne Exc. den Minister als nog en nader aan te dringen op het geven van inlichtingen en in het bijzonder op het aan de Kamer te doen toekomen van de notulen.)

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Rappard*, *Snouck Hurgronje*, *de Jonge*, *Corver-Hooft*, *van Hemert*, *Dyckmeester*, *Repelaer*, *Kniphorst*, *van den Velden*, *van Akerlaken*, *van Hoorn van Burgh*, *van Meeuwen*, *Beelaerts*, *d'Escury*, *Backer* en....

Dit antwoord zal aan Zijne Exc den Minister worden toegezonden.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

— Zijne Maj. heeft tot Hoogleeraar in de letteren aan het Athenaeum te Franeker benoemd, den heer *P. S. Veth*, Doctor in de letteren en Lector bij de Militaire Akademie te Breda.

— Zijne Maj. heeft aan 6 matrozen te Vlissingen, die onlangs twee ingezetenen van die plaats uit het ijs gered hadden, eene gratificatie van *f* 50 gegeven.

— Men verneemt dat Zijne Maj. dezer dagen een besluit heeft genomen, waarbij voor de officieren van gezondheid en de paarden-artsen bij het leger,

in stede van de onderscheidingsteekenen, bij besluit van 21 April 1831, N°. 75, voor hen bepaald, de epauletten worden ingevoerd, en tevens in de bestaande uniform van het personeel der geneeskundige dienst van de landmagt in het algemeen eenige wijzigingen worden vastgesteld, waarvan eene gedetailleerde beschrijving aan dit besluit gehecht is. Eene en andere zullen hoeden zonder pluimen dragen; de degen met dragon, volgens model bij het leger in gebruik; de officieren van gezondheid zullen epauletten in goud hebben, volgens de rangen der officieren van het leger, waaraan zij, bij Koninglijk besluit van 15 Mei 1826, zijn gelijk gesteld. De paardenartsen zullen de epauletten in zilver dragen. Eene en andere dragen geen sjerpen. Ook voor de kweekelingen bij 's Rijks hospitaal, mitsgaders voor de apothekers, zijn bij evengemelde beschrijving, bij het nieuw besluit gevoegd, de noodige bepalingen vastgesteld.

— Zaturdag avond heeft een felle brand een korenmolen aan den Putterhoekschen dijk te 's Gravendeel en het daaraan belendend huis verwoest.

— Uit Middelburg meldt men van den 12den dezer:

Z. K. H. Prins *Hendrik* heeft op gisteren, vergezeld van Zijne Exc. den heer Staatsraad-Gouverneur en den heer Hoofd-Ingenieur van den waterstaat dezer provincie, benevens eenige leden van de centrale directie van het eiland Walcheren, een uitstapje naar Domburg en Westkapelle gedaan, hebbende Z. K. H. op eerstgemelde plaats de bekende Nehellennia's in de kerk bezigtigd, en eene wijl op het bad-paviljoen vertoefd; te Westkapelle heeft de Prins den vermaarden dijk bezocht, bij welke gelegenheid eenige werkzaamheden aan denzelven zijn verrigt; zijnde ook het kustlicht en de weverij door Hoogstdenzelven bezigtigd.

Heden wordt Z. K. H. door den heer Gouverneur dezer provincie op een luisterrijk diner onthaald. — Den 13den is Z. K. H. weder naar den Haag vertrokken.

— Dingsdag l. l. heeft de stoomboot *Kingsbergen* beproefd van Zwolle naar Amsterdam te varen, doch de Zuiderzee was toen nog zoodanig met ijs bezet, dat dezelve is moeten terug keeren.

Donderdag is de reis voor het eerst gelukt en Vrijdag het eerste beurtschip naar Amsterdam vertrokken.

— Op den 15den dezer waren de Effecten aan de Beurs te Amsterdam: 2½ pCt. Werk. Schuld 50⅞, 5 pCt. 97⅞; Kansb. 22⅞; Hand.-Maatsch. 4½ pCt. 161½ Coup. Ard. 21⅛

SPANJE.

De Minister van Financien, *Gamboa*, heeft zijn ontslag genomen. De reden hiervan schijnt te moeten gezocht worden in de groote geldverlegenheid, waarin het Ministerie zich bevindt en waarin de heer *Gamboa* moet gezegd hebben, geen uitkomst te zien, zoo men geene leening met Engeland kon sluiten, hetgeen niet zou toegestemd worden van den kant van dat land, indien men geene meerdere vrijheid toestond aan den invoer van katoenen stoffen. Dit echter zou in den Raad der Ministers niet toegestaan zijn.

— Er zouden uit onderscheiden steden berigten van sterke gisting onder het volk ontvangen wezen, ten gevolge van het besluit, waarbij de geheime genootschappen worden opgeheven. Er zijn troepen naar Valencia opgerukt.

— Er zal te Mallaga eene kweekschool voor zee-officieren en te Sevilla eene voorbereidende school voor het zeewezen worden opgerigt.

ITALIE.

De aangekondigde geheime consistorie is door den Paus den 1sten Maart gehouden en de allocutie, welke hij toen heeft uitgesproken, is reeds bekend gemaakt. Dezelve betreft voornamelijk den toestand der Roomsche kerk in Spanje; daarover heeft de Paus menige reden tot klagen, als daar is: 1°. dat de Spaansche Regering de regten der Roomsche kerk nog meer vertreden heeft, dan te voren, sedert de onderbrenging der Baskische provincien; 2°. dat die Regering besluiten heeft afgevaardigd, waarbij bijna alle mannenkloosters worden opgeheven en de goederen ten behoeve van den Staat worden verbeurd verklaard; 3°. dat bij het amnestie-decreet over het algemeen de geestelijken zijn uitgezonderd; 4°. dat er Roomsche geestelijken in Spanje zijn, die zich aan hem (den Paus) niet storen, maar door de Spaansche Regering gerugsteund, kerkelijke ambten zelfs Bisdommen aanvaarden; 5°. dat alle vertogen van het Pausselijke Hof hiertegen, niets hebben gebaat en de vice-Nuntius zelfs gewapenderhand uit Spanje verbannen is; 6°. dat, met voorbijzien van den Pausselijken Stoel, de Regering aan het hoogste burgerlijke Geregtshof heeft opgedragen, om een voorstel omtrent de toekomstige regeling der kerkelijke aangelegenheden, af te doen enz. te doen. — De Paus roept over dat alles het *wee!* uit en betreurt het zeer, dat Spanje, hetgeen in vorige eeuwen zich zoo verdienstelijk jegens Rome had gemaakt, thans Rome zoo behandelt! — Er zijn in die consistorie twee Kardinalen benoemd, van welke een in petto.

DUITSCHLAND.

Volgens de *Köln.-Zeitung* heeft de Bondsvergadering besloten, dat Hessen-Darmstad den dam, door dezelve in den Rhijn gelegd, dadelijk moet laten wegruimen.

— Te Frankfort heeft het Parijssche huis van *Rothschild* eene storting van 20,000,000 fr. gedaan, voor de fortificatie-werken van Ulm en Rastadt.

— Uit Bonn schrijft men van den 7den dezer:

Professor *Nasse* alhier heeft een thanatometer uitgevonden, waarmede men ieder schijndoode kan onderscheiden. Onze Hoogleeraar is door zijne voortreffelijke behandeling der physische ziekten in de medische wereld beroemd. Zijne thanatometer is door de Regering aan de geneesheeren van het hospitaal te Berlijn ter hand gesteld, om denzelven te beproeven. Beantwoordt deze uitvinding aan de verwachting, dan heeft Professor *Nasse* eene groote verdienste bij het menschdom verworven.

— De Sultan van Turkije heeft het gebruik van gesnedenen verboden; deze zullen voortaan in de harems door vertrouwde oude bedienden vervangen worden; er mag ook op slaven geen jagt meer worden gemaakt.

GROOT-BRITANNIE.

Londen den 13 Maart. Den 12den hebben, met enkele aanzienlijke personen, de Nederlandsche Gezant en zijne gemalin bij Hare Maj. gesoupeerd.

— In het Lager-Huis heeft Lord *Palmerston* verklaard, dat de hattischerif door den Sultan aan *Mehemed-Ali* gezonden in alles niet overeenkwam met de bedoeling der groote Mogendheden, doch dat het tot hiertoe onmogelijk was te zeggen, hoe die Mogendheden ten deze handelen zouden. Het was waar, dat *Mehemed* geprotesteerd had, doch het antwoord daarop was nog niet bekend.

— Er worden schepen uitgerust, om naar Amerika te vertrekken.

— Een Engelsch transportschip, naar de Chinesche wateren met troepen vertrokken, is bij Piclo-Canton gestrand en de soldaten krijgsgevangen gemaakt.

FRANKRIJK.

Parijs den 14den Maart. Z. K. H. de Hertog *van Aumale* heeft zich den 12den naar Toulon begeven, om van daar naar Algerie over te steken en deel aan den aanstaanden veldtogt tegen *Abdel-Kader* te nemen. In de laatste dagen dezer maand zou de Hertog *van Nemours* ook met dat doel naar Afrika vertrekken.

— Men heeft bij het Ministerie van Marine het berigt ontvangen, dat het Fransche fregat *la Magicienne*, op de Rambaybank, naar den kant van Manilla, door eenen hevigen storm beloopen zijnde, geheel verbrijzeld is. Het scheepsvolk had gelegenheid gehad om een vlot te maken en was, na drie dagen op hetzelve in zee te zijn geweest, door twee Engelsche en een Fransch schip ontmoet en opgenomen. Het fregat was bestemd om in de Chinesche wateren den Franschen handel te beschermen.]

THÉATRE DE LEIDE. Vendredi 19 Mars 1841.
LE POSTILLON DE LONJUMEAU, *Opéra* en 3 Actes. "Suivi de: LES DEUX DIVORCES, *Tableau de Moeurs Populaires.* (*SIX Heures.*)

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON C. J. C. PLUYGERS, geb. LEEMBRUGGEN.
ROTTERDAM, 13 Maart 1841.
Eenige Kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoote MARIA CORNELIA DE KEYZER beviel heden van eenen ZOON.
LEYDEN, 16 Maart 1841. J. H. DU SAAR.

*** Heden overleed tot droefheid van mij en mijne Kinderen, in den ouderdom van 79 Jaren en na eene Echtverbintenis van 52 Jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de Wel-Edel Geboren Heer PIETER PAMA DE KEMPENAER, *Lid van den Raad dezer Stad.*
LEYDEN den 13 Maart 1841. S. WEVERINGH, Wed. PAMA DE KEMPENAER.

*** Ondergetekende brengt bij deze ter kennis, dat hij op nieuw ontvangen heeft: TERRINE DE FOIES GRAS en TRUFFELS, alsmede, dat bij hem dagelijks in gereedheid zijn, diverse WARME PASTIJTJES en PALING BROODJES.
J. F. ZÜUR, *Confiseur.*

*** BIJ TOEVAL UIT DE HAND TE KOOP;

Een HUIS, met Drie Beneden-Kamers, waarvan een hebbende een ruim en aangenaam gezigt over den Rhijn, benevens Keuken, Kelder, Binnenplaats, Tuin en vrije Poort, Put- en Regenwaters-Pompen; Voorboven Vier Kamers en Domestique-Kamer, alle meest Behangen, met Stookplaatsen en Kasten voorzien, groote en ruime Droogzolders; Achterboven een Rhijn-Kamer en Slaapvertrek, Turfzolder enz. De Kooper kan des verkiezende de helft van de Koopprijs op het voorschreven Pand gevestigd laten, tegen den Intrest van 5 PerCent 's Jaars, met aflossing. Te bevragen bij JAN FRANCHIMON EN ZOON, Mr. *Metselaars*, te Leyden voornoemd.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING,

Op Zaturdag den 20sten Maart 1841, des avonds ten zes ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leyden, van:

N°. 1. Eene goed ingerigte en welbeklante GRUTTERIJ, met derzelver MOLEN en verder Toebehooren; mitsgaders een groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, voorzien van een ruime Winkel, onderscheiden Vertrekken en verdere Commoditeiten; voorts KOE- en PAARDENSTALLING, PAKHUIS en WAGENHUIS en verder getimmerte; alsmede nog een PAKHUIS, gelegen naast dit Perceel, Bergplaats en stukje Grond; alles gelegen bij en aan den anderen, in het Dorp Katwijk aan den Rhijn, aan het Veereind, Wijk I. N°. 64, 65 en 66; Kadaster Sectie B, N°. 945, 949, 950, 952, 953, 954 en 948.

Kunnende met 1°. Mei aanstaande door den Kooper worden aanvaard.

N°. 2. Twee Partijen extra goed, degelijk en weltoegemaakt WEI- of HOOILAND, genaamd: *DE LEEUWENWEIDE*, gelegen onder de Gemeente Katwijk, aan den Noordwijkerweg, in de Hoornespolder; bekend bij het Kadaster in Sectie B, N°. 39 en 40; ter grootte van 2 Bunders, 73 Roeden en 30 Ellen. Verhuurd tot Kersmisdagen 1843 voor de som van *f* 192.50 's Jaars.

En N°. 3. Twee Partijen extra goed, degelijk en weltoegemaakt WEI- of HOOILAND, gelegen onder de Gemeente Katwijk, aan den Valkenburgerweg, langs den Hoogen Rhijndijk, in het Molenblok; bekend bij het Kadaster in Sectie B, N°. 1195 en 1196; ter grootte van 2 Bunders, 31 Roeden en 40 Ellen.

Kunnende terstond door den Kooper worden aanvaard.

Het Perceel N°. 1. kan des Dingsdags en Donderdags vóór den Verkoopdag, van des middags ten 12 tot des namiddags ten 4 ure, worden bezigtigd. Zijnde inmiddels nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, residerende te Leyden.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING,

Op Zaturdag den 20sten Maart 1841, des avonds ten zes ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leyden, van een groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, met TUIN en KOEPELKAMER, drie Behangen Beneden-Kamers, allen met Stookplaatsen, ruime Kelder, Keuken, Binnenplaats, vier Boven-Kamers, twee Droogzolders, Dienstboden-Kamer, Turfzolder en verdere gemakken; staande en gelegen binnen Leyden, op de Hoogewoerd, geteekend Wijk III. N°s. 464 en 551; Kadaster Sectie D. N°. 346.

Kunnende met 1°. Augustus 1841 worden aanvaard.

Het voorschreven Perceel zal dagelijks kunnen worden bezigtigd, tusschen 12 en 2 ure, mits vooraf bij de Bewoonster belet vragende.

Zijnde inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY Nz., te Leyden.

*** Ten overstaan van JOHANNES BERVOETS, openbaar Notaris te 's Gravenhage, zullen, ingevolge bekomene Autorisatie van de Arrondissements-Regtbank te Leiden, op Donderdag den 1sten April 1841, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Zwaan*, te Lisse, in het openbaar worden geveild en dadelijk daarna finaal verkocht:

N°. 1. Een net en goed onderhouden HUIS, SCHUUR en ERVE, met eenen daarachter gelegen aangenamen TUIN, ter grootte van ruim elf Roeden, bevattende de Huizing vijf zoo Boven- als Beneden-Kamers, Keuken, Kelder, Zolder en Provisie-Kamer; alles staande en gelegen in het vierkant van het Dorp Lisse; bij het Kadaster bekend onder Sectie C, N°s. 581 en 582; hebbende hetzelve Perceel een vrij overpad over zekeren belendenden Grond naar de Dorpstraat. Aangeslagen geweest in de Grondlasten over het Jaar 1840, als gebouwd en ongebouwd Eigendom, met *f* 5.10.

N°. 2. Eene BOUWMANSWONING met verdere getimmerten, genaamd *KOSTVERLOREN*, met daarbij gelegen en behoorenden TUIN, mitsgaders WEI-, TEEL- en uitmuntend BOSCHLAND, staande en gelegen in den Zuidbroek, onder de Gemeente Noordwijk; groot, volgens Kadastrale meting, 7 Bunders, 65 Roeden en 66 Ellen, en bekend onder Sectie M, N°s. 75 tot en met 89 en 89*bis*. Aangeslagen geweest als voren met *f* 25.70; wegens Rhijnlandsch Bundergeld met *f* 9.55, en wegens Binnenlandsche Kosten met *f* 3.79.

N°. 3. Eenige Partijen WEI-, TEEL- en BOSCHLANDEN, gelegen in de Noordwijkerhoutsche Geest, onder de Gemeente Noordwijkerhout; groot, volgens Kadastrale meting, 5 Bunders, 86 Roeden, 10 Ellen, en bekend onder Sectie D, N°s. 329 tot en met 336. Aangeslagen geweest als voren, met *f* 17.70; wegens Rhijnlandsch Bundergeld, met *f* 16.09, en wegens Binnenlandsche Kosten met *f* 6.32.

Zijnde alle de gemelde Perceelen dagelijks te zien, en kunnende het eerste Perceel dadelijk en de beide laatste Perceelen na den 1sten Mei aanstaande, bij de betaling van de Kooppenningen worden aanvaard, met uitzondering van eenig Wei- en Teelland, hetwelk nog tot Kersmis 1841 is verhuurd.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris J. BERVOETS, in de tweede Wagenstraat, te 's Gravenhage voormeld.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.